

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Факультет іноземних мов

Кафедра французької філології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СУЧАСНА ЛІТЕРАТУРА КРАЇНИ, МОВА ЯКОЇ ВИВЧАЄТЬСЯ

Освітня програма «Французька мова і література»
Другий (магістерський) рівень вищої освіти

Спеціальність 035 Філологія

Спеціалізація 035.055 Романські мови та літератури (переклад
включно), перша - французька

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № __ від “_” ____ 2019 р.

м. Івано-Франківськ - 2019

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Сучасна література країни, мова якої вивчається
Викладач (-і)	канд. філол. наук, професор Яцків Наталія Яремівна
Контактний телефон викладача	(0342) 59-61-44
E-mail викладача	nataliia.yatskiv@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС (90 год.)
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	Обговорення завдань самостійної роботи та планів індивідуальної роботи.
2. Анотація до курсу	
У курсі здійснюється загальний огляд французької літератури кінця ХХ- початку ХХІ століття. Увагу зосереджено на характерних жанрово-стильові особливостях та ідейно-тематичних тенденціях, специфіці національних та індивідуально-авторських парадигм у координатах таких літературних явищ, як «новий роман», «абсурдистська драма», «постмодернізм», «неоміфологізм», «жіночий роман», «пошуки власної ідентичності у романі», «постколоніальні тенденції франкомовної літератури» та ін. Зміст дисципліни охоплює філософсько-естетичні концепції й теорії, що лягли в основу формування літературної парадигми у творчості французьких письменників. Літературні явища вивчаються у загальносвітовому контексті шляхом їх порівняльного аналізу із попередніми та наступними періодами. Взято до уваги міжлітературні контакти українських митців із французькими майстрами слова, як одна із форм комунікації розглядається переклад. Курс спрямований на розвиток здатності студентів самостійно набувати та удосконалювати знання і вміння через пошук, читання, реферування художніх текстів і науково-теоретичної літератури.	
3. Мета та цілі курсу	
забезпечити студентів знаннями провідних соціокультурних та естетичних тенденцій французької літератури у розмаїтті течій, шкіл та постатей, взаємодії конкретно-історичних та загальнолюдських значень.	
4. Результати навчання (компетентності)	
- здатність осмислювати мистецтво слова як систему систем, розуміти еволюційний шлях розвитку літературознавства; - володіння методами наукового аналізу літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів - володіння теоретичними знаннями про сучасну іншомовну літературу різних країн світу, основні тенденції її розвитку ХХ-ХХІ століть; аналіз новітнього доробку авторів іншомовної літератури. - формування фундаментальних уявлень про інтерпретацію художнього твору з позицій різних методологій; комплексний літературознавчий аналіз художніх творів; розуміння засобів реалізації поетикальних властивостей художніх текстів зарубіжних авторів ХХ – поч. ХХІ ст - здатність здійснювати науковий аналіз сучасної іншомовної літератури різних країн світу, основні тенденції її розвитку ХХ-ХХІ століть; аналіз новітніх явищ постколоніального письма і доробку новітніх авторів іншомовної літератури англomовних, німецькомовних та франкомовних країн). - здатність визначати основні етапи розвитку французької літератури; - здатність самостійно орієнтуватись у літературному процесі Франції; - здатність проводити жанрово-композиційний та філологічний аналізи художніх творів, що вивчаються; - здатність вільно користуватися літературознавчою термінологією;	

- здатність самостійно набувати та удосконалювати необхідні знання та вміння шляхом опрацювання лекційного матеріалу та теоретичної літератури з тем курсу.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	20
семінарські заняття / практичні / лабораторні	10
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
2	035 Філологія 035.055 Романські мови і літератури	1	Н

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Літера тура	Завдання год	Вага оцін ки	Термін виконання
Тема 1. Своєрідність розвитку французької літератури у європейському контексті. 1. Історичний контекст розвитку французької літератури другої половини ХХ століття. Оновлення традиції та пошук точки опори і нових форм письма. 2. Інтелектуальний контекст французької літератури (феноменологізм, екзистенціалізм, неогегельянство, структуралізм тощо) 3. Культурний горизонт, літературна критика й видавнича справа у Франції	Лекція, самостійна робота	1, 2, 3, 5, 6, 8, 9, 10	2 год. 1 З'ясувати, хто з французьких письменників отримав Нобелівську та Гонкурівську премії. 2. Ознайомитися зі структурою аналізу жанрово-стильової своєрідності твору.	10	згідно з розкладом 3
Тема 2. Оновлення традиції, пошук точки опори й нових форм письма. 1. Французький роман 1945-1968 рр. Творчість Блеза Сандрара, Франсуа Моріака, Жоржа Бернаноса, Луї-Фердінана Селіна,	лекція, практичне заняття	1, 2, 3, 5, 8, 10	2 год. + 2 год. 1. Літературні напрями, течії, жанри у французькій літературі повоєнного періоду. 2. Екзистенціалізм: Жан-Поль Сартр,	10	згідно з розкладом 3

Маргеріт Юрсенар тощо. 2. Трагічний гуманізм у літературі другої половини ХХ ст. Творчість Ж.-П. Сартра, А. Камю, С. де Бовуар 3. Молодіжна контркультура і паралітература. Феномен кварталу Сен-Жермен та вплив групи «Гусари» на зміну жанрів та мови творів. 4. Своєрідність детективних жарнів у французькій літературі ХХ ст. «Чорна серія» детективних романів М. Дюамеля, пародійний детектив Ж.-П. Маншетта, вплив американської традиції на творчість Лео Мана.	Самостійна робота		Альбер Камю, Габріель Марсель, Сімона де Бувуар. 3. Естетика та поетика французького екзистенціалізму як літературного напрямку. Основні положення трактатів Ж.П.Сартра «Буття і небуття» та «Екзистенціалізм – це гуманізм»: абсурдність світу, визнання суб'єктивного досвіду людини, заперечення детермінізму, утвердження поняття свободи суб'єкта, проблема «іншого» та ін. 4. Художня реалізація ідей Сартра у романі «Нудота». 5. «Абсурдність» та «бунт» у творчості А. Камю. Художнє втілення постулатів Камю у романах «Чума», «Сторонній» та ін.. 6. Тема самотності у прозі Франсуази Саган («Здрастуй смутку», «Трохи сонця у холодній воді» та ін.		
Тема 3. Вплив гуманітарних наук на розвиток літератури 1. Вплив студентської кризи на розвиток літератури та демографічних змін суспільства. 2. Визнання культурної самотності та ідентичності літератури	лекція, самостійна робота	1, 2, 3, 5, 7, 8, 9,	2 год. 1. Яким чином кризові явища суспільства виразилися у літературі? 2. Якого змісту набувають поняття національна література, маргінальна та	10	згідно з розкладом 3

соціальних меншин 3. Комбінаторні математичні принципи поетики об'єднання УЛПО, експерименти Р.Кено. 4. Поняття «Вторинного письма» та деконструкція.			масова ? 3. Яким чином досягнення наукового прогресу впливають на структуру творів?		
Тема 4. «Абсурдистська драма» 1. Відмова від традиційних принципів побудови драми у творчості Ежена Йонеско. П'єси «Голомоза співачка», «Стільці», «Носороги»; 2. Антитеатр Семюля Беккета. Абсурдність оповіді у п'єсах «Чекаючи на Годо», «Кінець гри», «Остання стрічка Краппа». 3. «Терапія душі» драматургії Артура Адамова. Проблематика п'єс «Весна сімдесят першого» та «Пінг понг».	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	1, 2, 3, 5, 7, 9, 10,	2 год. + 2 год. 1. Новаторські принципи «Нового театру». Вплив філософії екзистенціалізму та драматургії А.Арто на реформування драми. 2. Аналіз творчості Ежена Йонеско. 3. Тематика, проблематика та сюжетна своєрідність п'єс «Голомоза співачка», «Стільці», «Носороги» (одна з п'єс, на вибір студентів) 4. Символізм п'єси Семюля Беккета «Чекаючи на Годо».	10	згідно з розкладом 3
Тема 5. «Новий роман» 1. Вплив кінематографу на кризу жанру роману та метамови прозових форм письма. 2. Роль видавництва «Minuit» у формуванні «Нового роману». 2. «Авантюра письма» автобіографічного жанру Н. Саррот. «Тропізми» як пошук та фіксація стрімких порухів думки. 3. Суб'єктивний реалізм А.Роб-Грійє, експерименти з часом у збірці «Миттєвості». 4. Кінематографічне експериментування у	лекція, практичне заняття, самостійна робота	1, 2, 3, 5, 8, 9, 10,	2 год. + 2 год. 1. Основні принципи «Нового роману», відмінність від традиційного роману. 2. Аналіз творчості Н.Саррот. Тематика та проблематика роману «Дитинство» 3. Символізм та експерименти з часопростором у романі М.Бютора «Переміна».	10	згідно з розкладом 3

прозі Клода Сімона (колаж, монтаж, відмова від пунктуації, циклічність історії).			4. Характеристика героя та форми оповіді роману. 5. Пошуки логічних зв'язків всупереч причинно- наслідкових, внутрішній психічний час і внутрішня географія подій у романі «Переміна»		
Тема 6. Синтез класичних традицій та сучасності, пошуки власної ідентичності у французькій літературі другої половини ХХ ст. 1. Повернення до істин. приватних, часткових, дрібно периферійних, до суб'єктивної оповіді й автобіографічного жанру у творчості Ромена Гарі, Мілана Кундери, 2. Пошуки втраченого часу у детективному жанрі Патріка Модіано, 3. Історичність, ліричність та гумор автобіографічного циклу Жана Руо.	Лекція, самостійна робота	1, 2, 3, 4, 5, 8, 9, 10,	2 год. 1. Яким чином гуманістичні цінності виражаються у літературі другої половини ХХ ст.? 2. Які теми набули поширення у прозі французьких письменників?	10	згідно з роzkладом 3
Тема 7. Неоміфологізм у романі ХХ ст. 1. Неоміфологізм та постмодернізм. 2. Новаторство Анрі Боша та Анрі Боско у наративній структурі та творенні новітнього міфу. 3. Творчість Жульєна Грака. Сюрреалістична поетика роману «Узбережжя Сірта». 4. «Гіперреалізм» Мішеля Турньє.	лекція, практичне заняття, самостійна робота	1, 2, 3, 4, 5, 7, 9, 10, 11	2 год. + 2 год. 1. Поняття неоміфологізм у постмодернізмі. 2. Роман Ж.Грака «Узбережжя Сірта»: очікування небезпеки. 3. Символізм та міфологізм роману. 4. Художні образи роману: співвідношення реальності та уяви. 5. Сильові особливості роману.	10	згідно з роzkладом 3
Тема 8. Жіночий роман французької	Лекція, практичне	1, 2, 3, 8, 9, 11,	2 год. + 2 год. 1. Відмінні риси	10	згідно з роzkладом 3

літератури кінця ХХ ст. 1. Вплив трактару Сімони де Бовуар «Друга стаття» на поживавлення феміністських тенденцій у літературі. 2. Поетика тексту жіночого роману, наративні стратегії та відкритість оповіді. 3. Архетип Великої матері у тексті-театрі-фільмі М.Дюрас. Новаторство тематики та проблематики (мутизм, вуаеризм). 4. Етнотекстуальне письмо автобіографічного циклу Анні Ерно. 5. Жіночий роман та масова література. Творчість А.Гавальди, А.Нотомб, А.М.Люган та ін.	заняття, самостійна робота		жіночого письма від традиційного чоловічого тексту. 2. Роман М.Дюрас «Moderato cantabile»: тематика та проблематика. 3. Інтермедіальність роману. Синтез музики, живопису й художнього слова для вираження психологічного напруження, фіксації потоку свідомості. 4. Своєрідність наративної техніки письма.		
Тема 9. Постмодернізм у французькій літературі ХХ – ХХІ ст. 1. Філософське, соціологічне та культурологічне підґрунтя формування новітніх тенденцій. 2. Роль маркетингу у розвитку посмодерністської літератури. 3. Мінімалізм у французькій літературі: Ж.Перек, П.Кіньяр, Р.Мійє. 4. Провокативний нігілізм М.Уельбека, Ф.Бегбедера. 5. Фікційний світ романів А.Мюссо, М.Леві.	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	3, 8, 9, 11, 16, 17, 20, 21	2 год. + 2 год. 1. Роман сучасного французького письменника, лауреата останньої премії (щороку змінюється за попереднім вибором студентів). 2. Аналіз тематики та проблематики твору. 3. Характеристика системи персонажів. 4. Стилiстична своєрідність.	10	згідно з розкладом 3
Тема 10. Сучасна франкомовна література. 1. Франкомовний роман	Лекція, самостійна робота	1,2, 3, 8, 9, 11,	1. Хто з франкомовних письменників отримав	10	згідно з розкладом 3

Квебеку (Габріель Руа, Андре Ланжевен, Анна Гебер, Неллі Аркан) 2. Бельгійський роман французькою мовою (Домінік Ролен, Марсель Моро, Ж.-К.Піротт та ін.). 3. Французький роман у романській Швейцарії (Ніколя Був'є, Ів Велан, Етьєнн Барільє, Амелі Плюм) 4. Франкомовний роман Чорної Африки та Карибського узбережжя (Рене Маран, Жорж Мовуа).			Нобелівську та Гонкурівську премії? 2. Які інші літературні премії ви знаєте? За які заслуги їх присуджують?		

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті. По закінченні курсу студент отримує залік на підставі оцінок, які студент отримав на практичних заняттях. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати, відвідуючи практичні заняття – 60. Передбачена також підсумкова контрольна робота, за яку студент може отримати максимум 20 балів. Самостійна робота оцінюється в 20 балів. Максимальна оцінка, яку студент може отримати на заліку – 100 балів.
Вимоги до письмової роботи	Передбачена контрольна робота базується на матеріалі, який був розглянутий в лекціях, але не був винесений на практичні заняття. Ця контрольна робота складається з 5 питань, за кожне з яких студент може отримати максимум 4 бали. Оцінка за контрольну роботу розраховується з суми оцінок за кожне питання.
Семінарські заняття	Оцінюється відвідуваність усіх 6 занять упродовж семестру за 5-ти бальною шкалою. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати по закінченні практичних занять – 60. Сума балів, отриманих студентом за практичні заняття, розраховується шляхом додавання балів, отриманих на практичних заняттях з ваговим коефіцієнтом 2.
Умови допуску до підсумкового контролю	При виставленні допуску до іспиту (максимум 50 балів) враховуються навчальні досягнення студентів (бали), набрані на поточному опитуванні під час контактних (аудиторних) годин, при виконанні завдань для самостійної роботи, а також бали підсумкового тестування.

7. Політика курсу

Курс читається французькою мовою. Студент зобов'язується відвідувати лекції та практичні заняття, а також виконувати самостійну роботу, необхідну для підготовки до практичних занять і контрольної роботи. Пропуски практичних занять без поважних

причин знижують рейтинг студента, оскільки зменшують суму балів, які виводяться шляхом додавання оцінок, здобутих студентом на практичних заняттях. Студент, який пропустив практичне заняття з поважної причини, має право на відробку цього практичного заняття під час консультації. При виставленні рейтингового підсумкового балу враховується присутність студента на заняттях (у тому числі лекційних), активність студента під час заняття, недопустимість запізнь, користування мобільним телефоном під час опитування та виконання письмових завдань і недопустимість списування. Враховується також факт відпрацювання занять, пропущених з поважної причини. Студент, який не набрав 50 балів за відомістю №1, користується правом перескладання заліку за відомістю №2 на консультації викладача. На консультації викладача студент також може отримати роз'яснення питань, з підготовкою яких у нього виникли складності.

8. Рекомендована література

1. Алхімія слова живого. Французький роман 1945 – 2000р. (Навчальний посібник для вищих навчальних закладів) / Мільнер М., Бесьер Ж., Бланкман Б. та інші. – К.: Промінь, 2005. – 383с.
2. Яцків Н.Я. Французька література ХХ століття: навчальний посібник. – Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2014. 124 с.
3. Яцків Н.Я. Історія французької літератури (від Середньовіччя до початку ХХ століття): навчальний посібник. – Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г.М., 2015. 218 с. (з грифом МОН)
4. Bloudeau N., Allonache F., Né M.-F. Littérature progressive du français. - CLE International, 2004. - 160p.
5. Darcos X. Histoir de la littérature française. Hachette, 1992. 527 p.
6. Raimond M. Le roman. Armand Colin, 2008. 190 p.
7. La littérature française: dynamique & histoire. Sous la direction de J.-Y. Tadié, Gallimard, 2007. 929 p.
8. La littérature française de A à Z. Sous la direction de Claude Eterstein. Hatier, 2011. 477 p.
9. Tadié J.-Y., Cerquiglini B. Le roman d'hier à demain. Gallimard, 2012. 458p.
10. Viart D ., Vercier B. La littérature française au présent. Bordas, 2007. 539 p.
11. Viart D . Le roman français au XX siècle. Armand Colin, 2011. 222 p.
12. Zavadovskaya S.Y. Littérature française. Le XX siècle. Moscau, 1993. 304 p.

Викладач кандидат філол. наук, професор Н.Я.Яцків